

ALLiES eGuide

4. Periaate

Materiaali

Tavoitteena on tarjota mahdollisuuksia sellaiseen leikkiin ja oppimateriaaliin, missä lasten luovuus, mielikuvitus ja vuorovaikutus pääsevät oikeuksiinsa. Tällä tavoin yksilöt pääsevät käyttämään omia arkielämään ja luovuuteen perustuvia ratkaisuja ja valintoja oppimisessaan yhdessä muiden kanssa.

Pedagogiset materiaalit leikkiä ja opiskelua varten palvelevat osaltaan lasten elämää. The materials for play and study serve an independent pedagogical role in children's lives. Maailmassa, jota luonnehtii ylitarjonta tavaroista, kirjoista ja musiikista kodeissa, koulu pyrkii tarjoamaan sellaista materiaalia, joka täydentää kasvatusta kotona. Sen vuoksi esimerkiksi esikoulussa ei valmiita leluja ei ole esillä, vaan pikemminkin leikkimateriaaleja, joita voi soveltaa erilaisiin leikkeihin. Näin kotona oleviin valmiisiin leluihin säilyy kiinnostus. Leluilla ja materiaaleilla on monitahoinen vaikutus lasten kehitykseen ja niiden kautta saadut kokemukset kotona ja koulussa täydentävät toisiaan

Materiaalit koulussa rohkaisevat oman mielikuvituksen ja luovan ajattelun käyttöön. Samalla osoitetaan, että lapsen omia kiinnostuksen kohteita, ideoita, kykyjä ja luomuksia arvostetaan, mikä ei olisi mahdollista, jos aina käytettäisiin tehdasvalmisteisia leluja. Perinteisillä leluilla leikkiminen ja itsetehdyt työt voivat usein vahvistaa omaperäisten ratkaisujen tekemistä. Lapsia kannustetaan yksinkertaisia materiaaleja hyödyntäen sisäiseen yrittäjyyteen ja myös rohkeaan kokeiluun, missä on lupa myös epäonnistua ja yrittää uudelleen tilanteissa, joihin ei ole yhtä ainoaa oikeaa ratkaisumallia.

Leikki- ja oppimateriaalit on valittu siten, että ne eivät kannusta kilpailemaan samoista materiaaleista. Oppiminen sellaisten välineiden ja materiaalien avulla, joissa ei ole valmiiksi mietittyjä tuloksia, vähentää lasten tarvetta keskinäiseen vertailuun ja kilpailuun. Materiaali myös rohkaisee vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön ja on siten hyvin soveltuvaa lapsiryhmien käyttöön.

Ratkaisukeskeinen ajattelu ja ei-ennaltamäärätyn muodon mahdollistavat leikkimateriaalit vaikuttavat myös oppimateriaaleihin. Omien ja yhteisten ratkaisujen etsiminen vahvistaa itsenäistä ajattelua ja uskoa omiin kykyihin lasten keskuudessa sekä rohkaisee yrittämään ja improvisoimaan. Tällainen kokeellinen ote ja asenne rohkaisee myös kohtaamaan epäonnistumisia ja yrittämään uudelleen. Lähestymistavat, jotka ruokkivat luovuutta ja mielikuvitusta ovat seuraavanlaisia:

- Leikkimateriaalit on valittu niin, että lapsi kykenee leikkimään niillä myös ilman opettajan apua.. Tämä vahvistaa uskoa omiin kykyihin ja tukee samalla itsenäisyyttä ja itseluottamuksen kehittymistä.
- Suurin osa vakituisista leikkimateriaaleista on monikäyttöistä. Niiden käyttöä tai lopputulemaa ei ole ennalta määritetty, jolloin mahdollistuu omien ratkaisujen käyttäminen. Rakennuspalikat, patjat ja tyyny, savi, muovailuvaha, maalausvälineet, pallot ja muut ulkoleikkivälineet jne. ovat

esimerkkejä tällaisista materiaaleista päiväkodin puolella. Peruskoulussa leikkeihin ja luovaan toimintaan lisätään monimutkaisempia välineitä, käsityö- ja taidekasvatusvälineitä, sekä lautapelejä ja pelikortteja, joita tehdään paljon itse.

- Leikkiajan rikastamiseksi lapset saavat lisävälineitä ja uusia materiaaleja, joilla voi luoda ja kehittää eri aistikanavia hyödyntäen, sekä yksin, että yhdessä muiden kanssa.
- Leikkimateriaaleista ei ole liikatarjontaa ajatuksella „vähemmän on enemmän“. Välineiden määrä on joko helposti jaettavissa osallistujien kesken tai ne on valittu tavalla, joka kannustaa jakamaan reilulla tavalla kilpailua välttäen..
- Yksinkertaiset materiaalit sekä kohtuullisuuden ja huolellisuuden periaatteet vaativat paljon sekä oppilailta että henkilökunnalta mitä tulee tavaroiden järjestykseen ja ylläpitoon.
- Lapset saavat tuoda leluja kotoa ystävilleen näytettäväksi. Opettajat huolehtivat niiden käyttämisestä ja säilytyksestä koulupäivän aikana. Tällä tavoin lapsilla on mahdollisuus yhdistää koti- ja kouluelämä.
- Ryhmätöissä ja opetuksessa käytetyt materiaalit on valittu lasten iän, taitojen ja ajankohtaisen teeman mukaan. Sama koskee sekä lapsia että aikuisia koskien luovaa työtä. Opettajilta vaaditaan luovuutta omassa lähestymistavassaan opeteltaviin teemoihin, koska he ovat samalla roolimalleja lapsille ohjatessaan työskentelyä
- Opettaja on täysillä mukana työssään. Hän osallistuu aktiivisesti lasten projekteihin ja ohjaa toimintaa lasten mielenkiinnon kohteet ja iloisen ilmapiirin luomisen huomioiden, vaikka se tarkoittaisi etukäteen suunnitellun toiminnan muuttamista. Valituilla projekteilla on yhteyksensä ympäröivään todellisuuteen tai yhteiskuntaan. Ne voivat olla koulun, kodin tai muun yhteisön toimeksiantoja. Tämä lisää lasten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä voimaannuttaa lapsia vaikuttamaan yhteisöön.
- Kirjojen käyttö on mietitty tarkoin. Tavallisia lasten kirjoja ei juuri tuoda kouluun, paitsi peruskoulun lukumateriaaliksi. Tekstikirjat valitaan huolella ja niitä käytetään sovelutuvien osien koulutyössä. Lukemista oppikirjoista ei harrasteta perinteiseen tyyliin. Painotus on pikemminkin runoissa, kansantarussa ja lastentarinoissa. Koulun yhtenä tavoitteena on vaalia kansallista tarinavarantoa ja myös antaa lapsille mahdollisuus laajentaa mielikuvitustaan, mikä mahdollistuu sellaisten kirjojen kautta, joissa ei ole valmiita kuvitusta, mitkä ovat jonkun muun tulkinta asiasta. Sadutus menetelmänä on suositeltava. Itsetehtyjä kirjoja käytetään myös paljon samoin kuin itsetehtyjä kuvakirjoja kouluympäristöstä. Opettaja järjestää myös vierailuja kirjastoon ja pyrkii kannustamaan lapsia lukemaan erilaista kirjallisuutta. Vanhempia kannustetaan lukemaan lapsille joka ilta.
- Laulamista on paljon. Erilaista musiikkia kuunnellaan ja tehdään itse paljon. Klassista musiikkia, kansanmusiikkia ja lastenlauluja käytetään paljon. Musiikki valikoidaan huolella kuhunkin käyttötarkoitukseen eikä monotonista musiikkia käytetä taustamusiikkina. Musikoiden vierailut rikastuttavat elämää.
- Tämä periaate vahvistaa sukupuolitetietoista pedagogista otetta, erityisesti mitä tulee yksilöllisten kykyjen harjoittamiseen, joita ovat riippumattomuus, itseluottamus, tietoisuus omista kyvyistä ja itseilmaisu, sekä myös sosiaalisen kompetenssin harjaannuttaminen, toisen kunnioittaminen huomaavaisuus ja yleinen käyttäytyminen.